

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒.๑)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๘๘/๒๕๕๙
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๑๒/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

}	นางนันทา กิฬาศัย	ผู้ฟ้องคดี
	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ที่ ๑ นายอำเภอคำตากล้า ที่ ๒ กรมการปกครอง ที่ ๓	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองอุตรธานี คดีหมายเลขดำที่ ๒๒/๒๕๕๕
หมายเลขแดงที่ ๒๙/๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีอยู่บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๑๔
ตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่
ผู้ฟ้องคดีและสามีได้เข้าครอบครองจับจองทำประโยชน์ในที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ ซึ่งอยู่
ในบริเวณหมู่บ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร
เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยยังไม่มีมีการออกเอกสารสิทธิครอบครองหรือหนังสือสำคัญ
แสดงกรรมสิทธิ์ หรือเอกสารอื่นใดจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นายคำจันทร์ กะนะฮาด
ได้ขออนุญาตผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ครอบครอง โดยขอเข้าไปทำนาในที่ดินแปลงดังกล่าว ผู้ฟ้องคดี

/ก็ได้อนุญาต...

ก็ได้อนุญาต เมื่อนายคำจันทรทำนาเป็นเวลา ๒ ปี ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งให้นายคำจันทรออกจากที่ดินดังกล่าว เพราะผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์จะเข้าไปทำนา แต่ปรากฏว่านายคำจันทรไม่ยอมออกไปจากที่ดิน โดยอ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของตน ซึ่งได้มีการเจรจาไกล่เกลี่ยกันหลายครั้ง แต่นายคำจันทรก็ยังไม่ยอมออกจากที่ดิน และได้ยกที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่สาธารณประโยชน์แก่หมู่บ้านบึงบูรพา โดยที่ผู้ฟ้องคดีไม่ทราบมาก่อน จากนั้นนายคำจันทรได้ออกจากที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงได้กลับเข้าครอบครองทำนาข้าวเรื่อยมา ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำรถแบ็คโฮขนาดใหญ่เข้ามาบุกรุกไถทำลายคันดิน รื้อลวดหนาม แปลงนาข้าวของผู้ฟ้องคดีบนเนื้อที่ทั้ง ๑๐ ไร่ เพื่อทำโครงการ SML ผู้ฟ้องคดีได้บอกให้หยุดการกระทำหลายครั้ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ไม่ยอมหยุด โดยอ้างว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่สาธารณประโยชน์ เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวอ้างว่า เป็นที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สั่งให้ปลัดอำเภอไปตรวจสอบและรายงานภายใน ๕ วัน จนเวลาล่วงเลยมาถึงบัดนี้ก็ได้มีคำสั่งออกมาหรือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบแต่ประการใด ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการเข้าไถทำลายรื้อลวดหนาม แปลงนาข้าว เป็นจำนวนเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีไม่มีหนทางใดที่จะหยุดการกระทำดังกล่าวได้ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ได้สั่งให้เข้าไปรื้อทำลายในที่ดิน ๑๐ ไร่ ของผู้ฟ้องคดี และให้หยุดดำเนินการต่างๆ ในบริเวณที่ดินแปลงดังกล่าว
๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม
๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดเชยค่าเสียหายจากการไถทำลายคันดิน รื้อลวดหนาม แปลงนาข้าว เป็นเงินจำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันผิดนัด จนกว่าจะชำระเสร็จ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงตามคำสั่งศาลว่า ที่พิพาทเดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีราษฎร ๒ ราย เข้าไปบุกเบิกเพื่อทำการเกษตร คือ นายจุม กิพชาชัย สามิผู้ฟ้องคดี และนายคำจันทร กะนะฮาด โดยทั้งคู่ได้ตกลงแบ่งที่ดินในการบุกเบิกจับจองทำประโยชน์คนละแปลง ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิที่ดินที่บุกเบิกและจับจอง โดยเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๑๕ ไร่ เป็นโฉนดที่ดินจำนวน ๒๒ ไร่ ส่วนที่พิพาทเป็นที่ดินที่นายคำจันทรเป็นผู้บุกเบิกและจับจองไว้ และได้ทำการออกเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ ส่วนที่เหลือไม่สามารถออกเอกสารสิทธิ คือ ที่พิพาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ นายคำจันทรได้มอบที่พิพาทให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน บ้างบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร

/ส่วนที่...

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่พิพาทต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มอบให้นายธัญเทพ ชาติ ปลัดอำเภอคำตากกล้า ผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวสิมไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และนายธัญเทพได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามบันทึก ที่ สน ๑๒๑๗/- ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ว่าที่พิพาทเป็นที่ว่างเปล่า ตัดลำห้วยห้วยน้อยและที่สาธารณประโยชน์บ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม ไม่มีผู้ใดมีเอกสารสิทธิ นายคำจันท์เป็นผู้เคยทำประโยชน์มาก่อน และต่อมานายคำจันท์ได้มอบที่ดินแปลงนี้ให้กับราษฎรบ้านบึงบูรพาเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยมีหนังสือมอบที่ดินให้แก่หมู่บ้านบึงบูรพาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงสั่งให้ยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ

ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งคัดค้านคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งศาลว่าที่ดินแปลงที่นายคำจันท์ กะนะฮาด เป็นผู้บุกเบิกจับจองไว้ และออกเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ เป็นที่ดินคนละแปลงกับที่พิพาทที่ผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องร้องกล่าวอ้างถึง ซึ่งที่ดิน ๗ ไร่ ดังกล่าวอยู่ตรงข้ามกับที่พิพาทมีทางสาธารณะกันไว้ ผู้ฟ้องคดีไม่เคยทราบและไม่เคยคัดค้านการออกโฉนดที่ดิน ๗ ไร่ ของนายคำจันท์ เพราะที่ดินดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้จับจองหรือเป็นเจ้าของแต่ประการใด ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงว่าที่พิพาทเดิมเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า มีราษฎร ๒ ราย เข้าไปบุกเบิกเพื่อทำการเกษตร คือ นายจุม กิพาชัย สามิผู้ฟ้องคดี และนายคำจันท์ โดยทั้งคู่ได้ตกลงแบ่งที่ดินในการบุกเบิกจับจองในการทำประโยชน์คนละแปลง ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิที่ดินที่บุกเบิกและจับจองเป็น น.ส.๓ ก จำนวน ๑๕ ไร่ เป็นโฉนดที่ดินจำนวน ๒๒ ไร่ ในส่วนที่พิพาทเป็นที่ดินส่วนที่นายคำจันท์เป็นผู้บุกเบิกและจับจองไว้ และได้ทำการออกเอกสารสิทธิโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ ส่วนที่เหลือไม่สามารถออกเอกสารสิทธิได้ คือที่ดินแปลงที่พิพาท นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งคัดค้านว่า ที่ดินที่พิพาทกัน มีใช้ที่ดินที่มีการออก น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๕ ไร่ หรือโฉนดที่ดินจำนวน ๒๒ ไร่ ของผู้ฟ้องคดี หรือโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ ของนายคำจันท์ แต่เป็นที่ดินแปลงที่ยังไม่ได้มีการออกหนังสือสำคัญใดๆ จำนวนประมาณ ๑๐ ไร่ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงเรื่องผลการตรวจสอบเรื่องและผู้ฟ้องคดีขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่พิพาทว่า ได้มอบหมายให้นายธัญเทพ ชาติ ปลัดอำเภอคำตากกล้าผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวสิมไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าที่พิพาทเป็นที่ดินว่างเปล่า ตัดลำห้วยห้วยน้อยและที่สาธารณประโยชน์บ้านบึงบูรพา และไม่มีผู้ใดมีเอกสารสิทธิ นายคำจันท์เป็นผู้ทำประโยชน์มาก่อนและนายคำจันท์ได้มอบที่ดินแปลงนี้ให้กับราษฎรบ้านบึงบูรพาเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งคัดค้านว่าการที่นายธัญเทพได้ไปตรวจสอบข้อเท็จจริงร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม

/กำนัน...

กำนันตำบลหนองบัวสิม ที่ดินอำเภอคำตากล้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และชาวบ้านบึงบูรพา นั้น ไม่ปรากฏว่าได้มีการเชิญผู้ฟ้องคดี หรือญาติพี่น้องของผู้ฟ้องคดี รวมทั้งชาวบ้านที่อาศัย อยู่ใกล้เคียงบริเวณบ้านเพี้ย ตำบลหนองบัวสิม ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ฟ้องคดี ที่ได้รับเห็น ทราบความเป็นมาของที่พิพาทเป็นอย่างดี กลับสอบถามและร่วมตรวจสอบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม กำนันตำบลหนองบัวสิม เจ้าหน้าที่ที่ดินอำเภอคำตากล้า และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งไม่ได้มีส่วนรู้เห็นความเป็นมาของที่พิพาทตั้งแต่เริ่มต้น และ นำข้ออ้างของนายคำจันท์มาฟังเป็นเด็ดขาดว่าที่พิพาทเป็นของนายคำจันท์ โดยมิได้ มีการสืบสวนค้นหาว่าใครเป็นเจ้าของที่ดินอันแท้จริงซึ่งสามารถทำได้ง่าย เพราะผู้ฟ้องคดี ก็ได้มีการโต้แย้งว่าที่ดินเป็นของตนมาตลอด กับทั้งได้ไปขอเข้าพบผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และปลัดอำเภอคำตากล้าหลายครั้ง ตลอดจนมีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรม แต่ก็ไม่ได้รับความเห็นหรือคำสั่งใดๆ ออกมา ส่วนบันทึก ที่ สน ๑๒๑๗/- ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่นายธัญเทพรายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีการตั้งคณะกรรมการอีก ๔ คน ร่วมตรวจสอบ ได้สรุปข้อเท็จจริงว่า ที่พิพาทเป็นที่ว่างเปล่าและติดลำห้วยห้วยน้อย ประกอบด้วย ติดที่สาธารณะบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม และไม่มีใครมีเอกสารสิทธิว่า ที่ดินเป็นของบุคคลใด จากการตรวจสอบคณะกรรมการทุกคนลงความเห็น ว่า ที่ดินดังกล่าว นายคำจันท์เป็นผู้เคยทำประโยชน์มาก่อนและได้มอบให้ชาวบ้านบึงบูรพาไว้เพื่อทำประโยชน์ แก่ส่วนรวม นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งว่า คณะกรรมการทุกคนที่ไปตรวจสอบมิได้มีการสอบถาม ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ครอบครองที่พิพาทหรือเรียกให้ไปชี้แจงใดๆ ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีเป็นคู่ขัดแย้งกัน มาก่อน จึงทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อน และการที่นายคำจันท์อ้างว่าได้ทำกินในที่พิพาท จนถึงปัจจุบัน โดยได้ปลูกต้นยูคาลิปตัส และจะขอเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น ผู้ฟ้องคดีขอชี้แจงว่า นายคำจันท์ได้เริ่มปลูกต้นยูคาลิปตัสในที่พิพาท เมื่อประมาณ ๒ ถึง ๓ ปีที่แล้วเท่านั้น และผู้ฟ้องคดีได้ทำการตัดค้ำไม้ให้ปลูกแต่นายคำจันท์ ก็มิได้สนใจ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่กล้าเข้าไปทำลายทิ้ง เนื่องจากเกรงจะมีความผิดและยังเป็นการปลูกที่ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งเป็นการผิดวิสัยของเกษตรกรในการปลูกต้นยูคาลิปตัส ปัจจุบัน ต้นยูคาลิปตัสสูงประมาณ ๑ ถึง ๒ เมตร สำหรับที่นายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ ให้ถ้อยคำ ต่อนายธัญเทพ ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ว่า นายยศสุนทร เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม ที่ดินส่วนที่นายคำจันท์ ได้บุกเบิกไม่ได้ทำใบจองและออกหนังสือสำคัญที่ดินแต่อย่างใด โดยได้ทำประโยชน์ ปลูกปอ ปลูกมันมาตลอด ต่อมาได้มอบที่ดินให้ชาวบ้านบึงบูรพาเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งคัดค้านว่า ตั้งแต่เริ่มแรกในการเข้าจับจองที่ดินประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ สามีมของผู้ฟ้องคดีกับนายคำจันท์เป็นผู้บุกเบิกเข้าจับจอง ซึ่งเมื่อก่อนที่พิพาท

/อยู่ในเขต...

อยู่ในเขตบ้านเพี้ย ตำบลหนองบัวสิม โดยบ้านบึงบูรพาเริ่มก่อตั้งเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๙ นายคำจันทร์ก็ไม่ได้เข้าไปทำประโยชน์ในที่พิพาทโดยการปลูกปอ ปลูกมันมาแต่ก่อน เพราะที่พิพาทแต่เดิมเป็นป่าต้นไผ่ติดกับลำห้วย น้ำท่วมถึงทุกปี มีเพียงการเข้าไปทำนาข้าวของผู้ฟ้องคดีเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนนายคำจันทร์ได้เข้าไปทำประโยชน์ในที่ดิน ๗ ไร่ และบริเวณที่ดินที่ติดกันกับที่ดิน ๗ ไร่ ซึ่งนายคำจันทร์ได้ขายให้แก่ผู้อื่นไปแล้ว อันเป็นที่ดินที่อยู่ตรงข้ามกับที่พิพาทโดยมีทางสาธารณะกัน และที่นายคำจันทร์ให้ถ้อยคำ ต่อนายธัญเทพ ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ว่า ที่พิพาทไม่สามารถออกหนังสือสำคัญได้เนื่องจากกรมชลประทานได้ทำโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยดอนดีวจึงกันที่ดินไว้เป็นสาธารณประโยชน์ นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งคัดค้านว่า ที่พิพาทอยู่ติดลำห้วยห้วยน้อย เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนน้ำท่วมถึงเกือบทุกปี ท่วมประมาณร้อยละ ๕๐ ของที่พิพาทตามที่นายคำจันทร์กล่าวอ้าง จึงไม่สามารถทำการปลูกพืชใดๆ ได้ คงมีแต่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกนาข้าวบางส่วนเท่านั้น และประเด็นที่ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินที่พิพาทได้ก็เนื่องมาจากการคัดค้านของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยอ้างว่าเป็นที่สาธารณะซึ่งนายคำจันทร์ได้ยกให้กรมชลประทานจึงได้จัดทำโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยดอนดีวจึงขึ้นมา ทำให้กรมที่ดินไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้ได้ อีกทั้งที่นายประชา ทับบัญญ ให้ถ้อยคำต่อ นายธัญเทพ ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ว่า เดิมที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีชาวบ้านไปบุกเบิกทำประโยชน์ ๒ คน คือสามีของผู้ฟ้องคดี และนายคำจันทร์ ต่อมากรมชลประทานได้ทำโครงการสร้างอ่างเก็บน้ำ ทำให้ที่พิพาทไม่สามารถออกหนังสือสำคัญได้ นายคำจันทร์จึงได้ทำหนังสือมอบที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ นั้น ผู้ฟ้องคดีขอโต้แย้งคัดค้านว่า ที่พิพาทไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้เนื่องจากการคัดค้านของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยอ้างว่าที่พิพาทเป็นที่สาธารณะโดยการยกให้ของนายคำจันทร์ กรมที่ดินจึงยังไม่สามารถออกโฉนดที่ดินให้ได้ ไม่ใช่กรมชลประทานได้ไปสร้างอ่างเก็บน้ำแล้วทำให้ที่พิพาทไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ และผู้ฟ้องคดีขออ้างบันทึกการให้ถ้อยคำนายสุพร กดแก้ว ซึ่งเป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ตำบลหนองบัวสิม อันเป็นที่อยู่ของผู้ฟ้องคดีเป็นพยานที่ให้ถ้อยคำว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๔ นายสุพร เห็นผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่พิพาท และเห็นนายคำจันทร์เข้าครอบครองที่ดินฝั่งตรงข้ามกับที่พิพาท ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้เกิดกรณีพิพาทในที่พิพาทขึ้น โดยนายคำจันทร์อ้างว่าตนได้ครอบครองที่พิพาทนี้ด้วย ต่อมาได้มีผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการหมู่บ้านสมัยนั้น ได้ตัดสินสรุปว่าที่พิพาทเป็นของผู้ฟ้องคดี มีใช้ที่ดินของนายคำจันทร์ หลังจากนั้นนายคำจันทร์ก็ไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับที่พิพาทอีก จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้ทราบว่า นายคำจันทร์เข้ามาบุกรุกปลูกต้นยูคาลิปตัสในที่พิพาทประมาณ

๑ ไร่ ตรงบริเวณติดทางสาธารณะ และเห็นผู้ฟ้องคดีเข้าไปคัดค้านว่าที่พิพาทเป็นของตน แต่นายคำจันทร์ก็นิ่งเฉย จนมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีรถแบ็คโฮเข้าไปไถทำลายรั้วลวดหนาม เสาปูนจำนวนหลายต้น และคันดินในที่พิพาททั้งหมด และบันทึกการให้ถ้อยคำของ นายแปลง กำทองดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างให้เข้าไปทำคันดินแปลงนาข้าวในที่พิพาท เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่ให้ถ้อยคำว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผู้ฟ้องคดีเจ้าของ ที่พิพาทได้ว่าจ้างนายแปลงทำคันดินนาข้าวและถางป่าในที่พิพาท ค่าจ้าง ๘,๐๐๐ บาท โดยนายแปลงไม่เห็นนายคำจันทร์เข้ามายุ่งเกี่ยวในที่พิพาทแต่ประการใด และเห็นผู้ฟ้องคดี ครอบครองที่พิพาทเรื่อยมาจนกระทั่งทราบว่า นายคำจันทร์เข้ามาปลูกต้นยูคาลิปตัส ในที่พิพาทประมาณ ๑ ไร่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อมาก็ได้มีรถแบ็คโฮพร้อมด้วยบุคคล จำนวนหนึ่งเข้ามาทำลายรั้วลวดหนาม เสาปูนที่กั้นเป็นเขตแดนไว้หลายต้น และไถทำลาย คันดินของผู้ฟ้องคดีในที่พิพาททั้งหมด และผู้ฟ้องคดีขอยืนยันว่าที่พิพาทเป็นของผู้ฟ้องคดี ไม่ใช่ของนายคำจันทร์ที่จะมีสิทธิยกให้เป็นที่ดินสาธารณะ ฉะนั้น ที่พิพาทจึงไม่อยู่ในความดูแล ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในอันที่จะมีสิทธิออกคำสั่งให้มีการเข้ารื้อถอนทำลายทรัพย์สินและ ทำการไถปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการออกคำสั่ง ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้รั้วลวดหนามและเสาปูนเกือบร้อยต้น ตลอดจนคันดินนาข้าว เสียหายทั้งหมด รวมค่าเสียหาย ๗๐,๐๐๐ บาท จึงขอให้ศาลยกเลิกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีต่อไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ในประเด็นที่ว่าที่พิพาทตามคำฟ้อง เป็นที่ดินคนละแปลงกับที่ดินที่นายคำจันทร์ กะนะฮาด เป็นผู้บุกเบิกและจับจองไว้และ ได้ออกเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ หรือไม่ และผู้ฟ้องคดีไม่เคยทราบและไม่เคย คัดค้านการออกโฉนดที่ดิน ๗ ไร่ ของนายคำจันทร์ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามพยานเอกสารและพยานบุคคลแล้วเห็นว่า นายคำจันทร์ได้เข้าทำ ประโยชน์ในที่พิพาท รวมทั้งที่ดินที่ได้ออกเอกสารสิทธิ ๗ ไร่ ซึ่งก่อนที่จะมีถนนสาธารณะตัดผ่าน ที่พิพาทกับที่ดิน ๗ ไร่ เดิมเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน และในการออกโฉนดที่ดิน ๗ ไร่ นายคำจันทร์ ได้ขอเปลี่ยน น.ส.๓ ก. เป็นโฉนดที่ดิน ตามความในมาตรา ๕๘ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงไม่มีผู้ใดคัดค้านการออกโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าว และที่พิพาทเป็นที่ดินคนละแปลงกับที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีที่มีการออกหนังสือสำคัญ น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๕ ไร่ โฉนดที่ดิน จำนวน ๒๒ ไร่ และโฉนดที่ดินจำนวน ๗ ไร่ ของนายคำจันทร์ ส่วนกรณีผลการตรวจสอบเรื่องของผู้ฟ้องคดี ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่พิพาทที่ผู้ฟ้องคดีได้แย้งคัดค้านว่า ไม่ปรากฏว่าได้มีการเชิญผู้ฟ้องคดี หรือญาติของผู้ฟ้องคดีที่รู้เห็นทราบความเป็นมาของที่พิพาทมาตั้งแต่เริ่มต้น และนำข้ออ้างของ นายคำจันทร์มาฟังเป็นเด็ดขาดว่าที่พิพาทเป็นของนายคำจันทร์โดยมิได้มีการสืบสวนค้นหาว่าใคร

/เป็นเจ้าของ...

เป็นเจ้าของที่ดินอันแท้จริง นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือขอความเป็นธรรมกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สั่งการให้นายธัญเทพ ผาสี ปลัดอำเภอคำตากล้าผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวสิม เป็นผู้ไปตรวจสอบและให้รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ ภายใน ๕ วัน โดยนายธัญเทพได้ประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ดินอำเภอคำตากล้า นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม กำนันตำบลหนองบัวสิม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๗ หมู่ที่ ๑๔ และหมู่ที่ ๑๖ ตำบลหนองบัวสิม โดยให้ผู้ใหญ่บ้านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมตรวจสอบด้วย ส่วนการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบนั้น นายบุญมี กรมแสนพิมพ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย หมู่ที่ ๖ เป็นคนไปแจ้งด้วยตนเอง โดยได้นัดหมายให้ทุกคนมาพร้อมกัน เวลา ๘ นาฬิกา ณ บริเวณที่พิพาท และได้รับผู้ฟ้องคดีกับพวกเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง แต่ผู้ฟ้องคดีได้มาถึงที่ทำการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เวลาประมาณ ๙.๓๐ นาฬิกา ซึ่งนายธัญเทพและที่ดินอำเภอคำตากล้าได้เดินทางกลับแล้ว เนื่องจากมีภารกิจด่วนที่ต้องปฏิบัติ และกรณีผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ได้ขอเข้าพบผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และปลัดอำเภอคำตากล้าหลายครั้ง ตลอดจนมีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมแต่ก็ไม่ได้รับความเห็นหรือคำสั่งใดๆ ออกมา นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สั่งการให้ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลไปตรวจสอบและให้แจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่ามีการขอเข้าพบผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่า นายคำจันทร์ได้เริ่มปลูกต้นยูคาลิปตัสลงในที่พิพาทเมื่อประมาณ ๒ ถึง ๓ ปีที่แล้วเท่านั้น และผู้ฟ้องคดีก็ทำการคัดค้านไม่ให้ปลูกในที่ดินของตน แต่นายคำจันทร์มิได้สนใจ ผู้ฟ้องคดีก็ไม่กล้าเข้าไปทำลายทิ้ง เนื่องจากเกรงจะมีความผิด และยังเป็นการปลูกที่ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งเป็นการผิดวิสัยของเกษตรกรในการปลูกต้นยูคาลิปตัส ปัจจุบันต้นยูคาลิปตัสสูงประมาณ ๑ ถึง ๒ เมตร นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า นายคำจันทร์ได้ใช้ประโยชน์จากที่พิพาทมาโดยตลอดในการปลูกปอ ส่วนการปลูกต้นยูคาลิปตัส นายคำจันทร์ได้ปลูกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จำนวน ๕๐๐ ต้น เหตุที่ปลูกไม่เป็นระเบียบเพราะที่พิพาทเป็นพื้นที่ป่าไผ่หนาและมีการหวงห้ามจากชาวบ้าน ซึ่งนายคำจันทร์ก็เข้าใจมาตลอดว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ราษฎรสามารถเข้าใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงไม่กล้าแผ้วถางและปลูกให้เป็นระเบียบ จึงปลูกตามพื้นที่โดยปลูกแซมในระหว่างที่ว่าง ปัจจุบันต้นยูคาลิปตัสถูกทำลายหมดแล้ว ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งคัดค้านการให้ถ้อยคำของนายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า จากการให้ถ้อยคำของพระสีลาจิตติปาโล หรือกิตติปาโล พระครูใบฎีกา (นายสีลา กาพรมวงค์ อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนตั่ว) นายประชา ทับบุญ นายบุญมี กรมแสนพิมพ์ นายสนิท เสนาศรี และบันทึกประชาคมหมู่บ้าน บึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ยืนยันว่า นายคำจันทร์ กะนะฮาด ได้ใช้ประโยชน์จากที่พิพาทโดยการปลูกปอ แซ่ปอ เท่านั้น เพราะพื้นที่ดินดังกล่าวเป็นป่าต้นไผ่น้ำท่วมถึง ภายหลังจึงได้ปลูกต้นยูคาลิปตัส

/ส่วนผู้ฟ้องคดี...

ส่วนผู้ฟ้องคดีได้ทำกินในบริเวณที่ดินแปลง ๑๕ ไร่ กับ ๒๒ ไร่ เท่านั้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งคัดค้านการให้ถ้อยคำของนายคำจันทร์ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า จากการสอบปากคำนายคำจันทร์และผู้เกี่ยวข้องพบว่า การที่นายคำจันทร์ไม่ได้ขอเอกสารสิทธิที่พิพาท เพราะภายหลังที่มีถนนตัดผ่านที่ดินของนายคำจันทร์ทำให้ที่ดินแบ่งออกเป็น ๒ แปลง โดยที่พิพาทมีสภาพเป็นป่าไม้ ป่าไผ่หนาทึบ มีน้ำท่วมถึงทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มพื้นที่ทำได้แค่ปลูกปอในที่ลุ่มและปลูกยูคาลิปตัสในที่ดินดอนเท่านั้น ประกอบกับมีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยดอนดีวที่ติดกับที่พิพาท ซึ่งนายคำจันทร์ได้อ้างว่ามีเจ้าหน้าที่จากกรมชลประทานได้บอกว่ที่พิพาทเป็นที่สาธารณะห้ามทำลายหรือแผ้วถาง เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายแก่อ่างเก็บน้ำได้ นายคำจันทร์จึงไม่ได้ขอออกเอกสารสิทธิในที่พิพาท ส่วนประเด็นที่ไม่สามารถออกเอกสารสิทธิได้ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้เป็นผู้คัดค้าน แต่มีนายคำจันทร์เป็นผู้คัดค้านเพราะเห็นว่าตามใบจองของผู้ฟ้องคดีระบุว่าด้านทิศเหนือติดกับที่ดินของนายคำจันทร์ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งคัดค้านการให้ถ้อยคำของนายประชา ทับบุญ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ชี้แจงแล้วดังกล่าวข้างต้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างบันทึกการให้ถ้อยคำนายสุพร กดแก้ว ซึ่งเป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านอันเป็นที่อยู่ของผู้ฟ้องคดี และบันทึกการให้ถ้อยคำของนายแปลง กำทองดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างให้เข้าไปทำคันดินแปลงนาข้าวในที่พิพาทเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นพยานนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า จากการสอบถามนายสุพรสรุปได้ว่า นายสุพรเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ตำบลหนองบัวลิม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๐ ในส่วนของ การครอบครองที่พิพาท นายสุพรให้ถ้อยคำว่ ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณถนนสายคำตากกล้า – ท่าก้อน ไปจนถึงตอแคน (ตอตะเคียน) แต่ไม่ได้รูกกล้าเข้าไปในที่พิพาท เนื่องจากหมู่บ้านได้หวงห้ามไม่ให้เข้าไปทำกินเพราะเป็นที่สาธารณะ ในส่วนที่พิพาทผู้ฟ้องคดีเพียงได้หวงแห่นไว้เท่านั้น กรณีการปลูกยูคาลิปตัสของนายคำจันทร์ นั้น นายสุพรไม่รู้เห็นเพราะไม่ได้เข้าไปบริเวณที่พิพาทหลายสิบปีแล้ว และได้สอบถามนายคำแปลงสรุปได้ว่า นายคำแปลงได้เข้าไปรับจ้างถางป่าให้ผู้ฟ้องคดีจริง แต่จำไม่ได้ว่าปีใด ได้รับค่าจ้างประมาณ ๘๐๐ บาท และมีผู้ไปรับจ้างประมาณ ๖ ถึง ๘ คน โดยได้แผ้วถางบริเวณถนนสายคำตากกล้า – ท่าก้อน ไปจนถึงตอแคน (ตอตะเคียน) ซึ่งเป็นทางเดินเล็กๆ แต่ไม่ได้ถางเข้าไปในที่พิพาทเนื่องจากไม่ได้จ้างต่อ และไม่รู้เห็น การปลูกต้นยูคาลิปตัสของนายคำจันทร์ และการนำรถแบ็คโฮไปบุกเบิกที่พิพาท เพราะนายแปลงไม่ได้เข้าไปยังบริเวณที่พิพาทในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงปัจจุบัน ในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดียืนยันว่ที่พิพาทเป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ของนายคำจันทร์ที่จะมีสิทธิยกให้เป็นที่สาธารณะ ฉะนั้นที่พิพาทจึงไม่อยู่ในความดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในอันที่จะมีสิทธิออกคำสั่งให้มีการเข้ารื้อถอนทำลายทรัพย์สินและทำการไถปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้รั้วลวดหนามและเสาปูนเกือบร้อยต้นตลอดจน

/คันดิน...

คันดินนาข้าวเสียหายทั้งหมด รวมค่าเสียหาย ๗๐,๐๐๐ บาท จึงขอศาลยกเลิกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีต่อไป นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงว่า ทั้งผู้ฟ้องคดีและนายคำจันท์ต่างไม่มีเอกสารสิทธิในที่พิพาท โดยบุคคลทั้งสองต่างอ้างว่าได้ใช้ประโยชน์ในที่พิพาท โดยที่พิพาทสภาพตำบลหนองบัวสิม ได้มีมติยึดเอาที่สาธารณะแปลงพิพาทเป็นที่สาธารณะของหมู่บ้านทั้งหมด ตามสำเนารายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๒ (ที่ถูกคือ ครั้งที่ ๑/๒๕๓๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๒) ดังนั้น นายคำจันท์จึงไม่มีอำนาจในการที่จะยกที่ดินให้กับผู้ใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจที่จะดูแลรักษา หวงห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือครอบครองรวมถึงการก่อสร้างหรือเผาทำลาย จนกว่าจะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเสร็จในที่พิพาทว่าเป็นของผู้ใดตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน) ส่วนกรณีการออกคำสั่งให้เข้ารีดถอนทำลายทรัพย์สินและทำการไถปรับที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อน นั้น จากคำสั่งอำเภอคำตาก้า ที่ ๔๑๐/๒๕๓๑ เรื่อง ห้ามเข้าไปยึดถือครอบครองรวมตลอดถึงการก่อสร้างเผาป่าที่สาธารณประโยชน์อันสงวนไว้เพื่อประชาชนส่วนรวม ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๑ ได้ระบุชัดเจนว่า ห้ามนายประสาธ กิฬายชัย รวมทั้งบริวารหรือบุคคลใดๆ เข้าไปยึดถือครอบครองรวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่าในที่ดินดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๑ จนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งได้มีการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ได้กระทำการตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองที่ดินสาธารณะอันเป็นสมบัติของแผ่นดินอันเป็นการกระทำการตามหน้าที่ตามกฎหมาย มิได้กระทำการละเมิดใดๆ ต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ ต่อผู้ฟ้องคดี อาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว ขอศาลพิจารณาพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดี

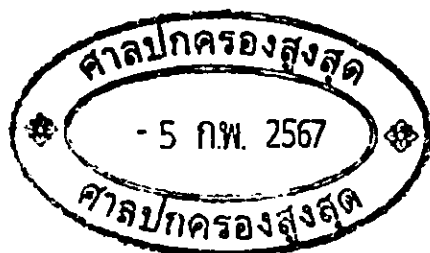
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ (ที่ถูกคือ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔) ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำรถแบ็คโฮบุกรุกเข้าไปไถในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้ห้ามมิให้บุกรุก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่สาธารณะ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมอบหมายให้นายธัญเทพ ผาสี ปลัดอำเภอคำตาก้า ไปตรวจสอบตามข้อร้องเรียน นายธัญเทพพร้อมด้วยนายสังขพงศ์ นพแก้ว นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม นายฉิวพรรณ พวงเงิน กำนันตำบลหนองบัวสิม นางบุปผา ฤกษ์สมจิต ที่ดินอำเภอคำตาก้า และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ร่วมกันทำการตรวจสอบ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ที่ดินดังกล่าวนายคำจันท์ กะนะฮาด ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์มาก่อน

/ต่อมา...

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ นายคำจันทร์ได้มอบที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่สาธารณะ สอดคล้องกับถ้อยคำของนายคำจันทร์ พระครูสีลา กิตติปาโล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายบุผา กวดวงศ์ชา นายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ ที่ให้การสอดคล้องกันว่า เดิมที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินมือเปล่า ไม่มีเอกสารสิทธิ นายจุม กิพาชัย สามีของผู้ฟ้องคดี กับนายคำจันทร์ได้ร่วมกันครอบครอง ต่อมาบุคคลทั้งสองได้แบ่งแยกการครอบครองโดยผู้ฟ้องคดีได้นำที่ดินในส่วนสามีของตนไปออก โฉนดที่ดิน จำนวน ๒๒ ไร่ และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) จำนวน ๑๕ ไร่ ส่วนนายคำจันทร์ได้นำที่ดินบางส่วนไปออกโฉนดที่ดิน จำนวน ๗ ไร่ ส่วนที่เหลือหรือส่วนที่เป็น ที่พิพาทมีสภาพเป็นป่าไม้ ป่าไผ่ น้ำท่วมถึงทุกปี ต่อมามีการตัดถนนผ่านที่ดินของนายคำจันทร์ ทำให้ที่ดินแบ่งออกเป็นสองแปลง ที่ดินส่วนที่ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิหรือที่พิพาทชาวบ้าน ทั่วไปต่างรู้กันว่าเป็นที่สาธารณะประโยชน์ แต่นายคำจันทร์ก็ยังเข้าไปทำที่เก็บกักน้ำเล็กๆ ไว้ เพื่อแช่ป่อโดยที่ผู้ฟ้องคดีไม่เคยเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวแต่อย่างใด การที่ผู้ฟ้องคดีขอให้ หยุดกระทำการต่างๆ ในที่พิพาทและขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่เคยเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิ ขอให้หยุดการกระทำต่างๆ ในที่ดินนั้น อีกทั้งค่าเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างก็เป็นค่าเสียหาย ที่เลื่อนลอยไม่มีฐานในการคำนวณและสูงเกินไป จึงขอศาลพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำรถแบ็คโฮบุกกรุก เข้าไปไถในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้ห้ามมิให้บุกกรุก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าที่ดิน ดังกล่าวเป็นที่สาธารณะ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมอบหมายให้นายธัญเทพ ชาติ ปลัดอำเภอคำตาก้า ไปตรวจสอบตามข้อร้องเรียน นายธัญเทพพร้อมด้วยนายสังขพงศ์ นพแก้ว นายกองค้การบริหาร ส่วนตำบลหนองบัวลิม นายฉิวพรรณ พวงเงิน กำนันตำบลหนองบัวลิม นางบุผา ฤกษ์สมจิต ที่ดินอำเภอคำตาก้า และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ร่วมกันทำการตรวจสอบ จากการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงตามบันทึกข้อความลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า ที่ดินดังกล่าวนายคำจันทร์ กระนะฮาด ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์มาก่อน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ นายคำจันทร์ ได้มอบที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่สาธารณะ ประกอบกับการให้ถ้อยคำของพระครูสีลา กิตติปาโล พระครูใบฎีกา อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนตัว ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ นายบุผา กวดวงศ์ชา อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ นางพงษ์ไผท ทองนำ อดีตกำนันตำบลหนองบัวลิม และอดีตประธานสภาตำบลหนองบัวลิม ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ และนายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบึงบูรพา ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ต่างให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่า ที่พิพาทอยู่ติดกับลำห้วยห้วยน้อยมีสภาพเป็นป่าทึบ ป่าไผ่ ในฤดูฝนน้ำจะ

/ท่วมถึงทุกปี...

ท่วมถึงทุกปี บางปีท่วมน้อย บางปีท่วมมาก ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มทั้งพื้นที่ ในอดีตชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้เลี้ยงวัวควาย หาเห็ด หาหน่อไม้ เมื่อไม่ปรากฏว่า บุคคลดังกล่าวเคยมีเหตุโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับผู้ฟ้องคดีมาก่อน จึงไม่มีเหตุจูงใจที่จะให้ถ้อยคำ เป็นปฏิปักษ์หรือให้ร้ายหรือปรักปรำผู้ฟ้องคดี อีกทั้งนายคำจันทร์ก็ให้ถ้อยคำยอมรับว่าที่พิพาท เป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนสามารถเข้าใช้ทำประโยชน์ร่วมกันได้ จึงไม่กล้าแผ้วถางและ ปลุกต้นยูคาลิปตัสให้เป็นระเบียบ และผู้ฟ้องคดียังรับในคำชี้แจง ฉบับลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ว่า ที่พิพาทแต่เดิมเป็นป่าต้นไผ่ติดกับลำห้วย น้ำท่วมถึงทุกปี อยู่ติดกับลำห้วยห้วยน้อย เมื่อเข้าสู่ฤดูฝน น้ำท่วมถึงเกือบทุกปี ท่วมประมาณร้อยละ ๕๐ ของที่พิพาท เมื่อไม่ปรากฏว่า มีบุคคลใดให้การไปในทางอื่น จึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่พิพาทมิใช่ที่สาธารณะมาแต่เดิม แต่เป็นที่ดินที่เอกชนเข้า จับจองครอบครองทำประโยชน์มาแต่เดิม และได้มีการแบ่งการครอบครองกันไว้แล้ว ต่อมาภายหลัง การเกิดกรณีพิพาทระหว่างนายประสาธ กิพาศัย บุตรชายผู้ฟ้องคดี และนายคำจันทร์ สภาค่าบล หนองบัวสิมจึงได้มีมติยึดเอาที่พิพาทเป็นที่สาธารณะของหมู่บ้านทั้งหมด ปรากฏตามสำเนา รายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๓๒ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๒ ณ ศูนย์พัฒนาตำบลหนองบัวสิม นั้น เมื่อรับฟังได้ว่า ที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมือง ใช้ร่วมกัน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างการยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนายึดถือเพื่อตน อันเป็นการได้มา ซึ่งสิทธิครอบครองตามมาตรา ๑๓๖๗ มาใช้กับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ ตามมาตรา ๑๓๐๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิครอบครอง ที่พิพาท ดังนั้น ที่พิพาทซึ่งเป็นที่ดินที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ตามสภาพของที่ดิน อันเป็นที่ดินของรัฐ มาโดยตลอดตั้งแต่ต้นย่อมยังคงเป็นที่ดินของรัฐ แม้มิได้มีมติสภาค่าบลดังกล่าว หรือมิได้มีการขึ้น ทะเบียนเป็นที่สาธารณประโยชน์ อีกทั้งแม้มีข้อเท็จจริงว่า นายคำจันทร์ได้มีหนังสือยกที่พิพาท ให้เป็นที่สาธารณประโยชน์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่หนังสือดังกล่าวก็มิได้ทำให้อ่อนหนักที่พิพาท มิได้มีสภาพเป็นที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด และตามมาตรา ๑๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บัญญัติว่า ท่านห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องทรัพย์สินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ด้วยเหตุนี้ แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้ครอบครองและจับจองทำประโยชน์ ที่พิพาทเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ก็ไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้กรรมสิทธิ์และไม่อาจอ้างสิทธิในการเข้า ครอบครองที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในส่วนที่พิพาทได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำรถแบ็คโฮเข้าไปในที่พิพาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นผู้ครอบครองและจับจองทำประโยชน์ เพื่อปรับสภาพที่ดินที่เกิดจากการบุกรุกให้อยู่ในสภาพเดิมตามโครงการปลูกป่าชุมชนบริเวณ ที่สาธารณะห้วยห้วยน้อยตามมติของราษฎรในหมู่บ้านโดยใช้งบประมาณจากเงินกลางหมู่บ้าน

/จึงมิได้...

จึงมิได้เป็นการบุกรุกเข้าไปในที่ดินของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ประกอบกับอำเภอคำตากกล้า ได้มีคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๓๑ เรื่อง ห้ามเข้าไปยึดถือครอบครองรวมตลอดถึงการก่อสร้างเผาป่า ที่สาธารณประโยชน์อันสงวนไว้เพื่อประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๑ โดยสั่งให้นายประสาธ กิฬาศัย บุตรชายผู้ฟ้องคดี รวมทั้งบริวารหรือบุคคลใดๆ เข้าไปยึดถือครอบครองตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่าในที่พิพาท ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๑ จนกว่าอำเภอคำตากกล้าจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หากผู้ใดฝ่าฝืนจะได้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป เนื่องจากมีการร้องเรียนว่า นายประสาธได้ทำการบุกรุกแผ้วถางป่าบริเวณห้วยหวาย ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้ง คณะกรรมการสภาตำบลหนองบัวสิม ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๓๒ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๒ ได้มีมติว่าบริเวณที่เกิดคดีความกันระหว่างนายคำจันทร์กับนายประสาธเป็นที่สาธารณะของหมู่บ้านทั้งหมด ซึ่งประธานคณะกรรมการสภาตำบลหนองบัวสิมได้มีหนังสือสภาตำบลหนองบัวสิม ที่ ๑๒/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๒ แจ้งนายประสาธว่า หากยังไม่เลิกบุกรุกที่สาธารณะ สภาตำบลหนองบัวสิมจะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ซึ่งผู้ฟ้องคดีและบริวารยอมรับแล้วว่าที่พิพาทเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน อันเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการสร้างรั้วลวดหนามและแปลงนาข้าวบนที่พิพาท จึงเป็นการกระทำโดยปราศจากสิทธิอันจะพึงอ้างได้ตามกฎหมายและเป็นการเข้าเสี่ยงภัยอันถือได้ว่าเป็นการยอมรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ตน ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าที่พิพาทที่ผู้ฟ้องคดีอ้างสิทธิครอบครองดังกล่าวเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิเรียกร้องใดๆ ในที่ดินดังกล่าว ประกอบกับการที่ผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ได้เข้ารื้อถอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งบุกรุกที่สาธารณประโยชน์เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ที่สาธารณประโยชน์มีสภาพคงเดิม กรณีจึงมิได้เป็นการทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่พิพาทเคยมีเอกสาร ส.ค.๑ โดยมีชื่อนายจุม กิฬาศัย สามิผู้ฟ้องคดี ออกเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๔ แต่ได้สูญหายไปขณะที่ผู้ฟ้องคดีมีการย้ายภูมิลำเนานั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ บัญญัติว่า ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอก่อนที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และโดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๗๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องแจ้งการครอบครองภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๑ ธันวาคม

๒๔๙๗ ถึงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๔๙๘ แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีอ้างตามคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครอง
จับจองทำประโยชน์ในที่พิพาทเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่ได้ครอบครองและ
ทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับที่จะต้องแจ้งการครอบครองที่ดิน
ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน อีกทั้งการแจ้งการครอบครองที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน
(ส.ค.๑) มิได้ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ ขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งตามนัยมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖
ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ประกอบกับการรับแจ้งการครอบครองที่ดินก็มิได้มีการกระบวน
การตรวจพิสูจน์เพื่อรับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินหรือสถานะของที่ดินนั้นแต่อย่างใด ข้ออ้างของ
ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

สำหรับที่ผู้ฟ้องคดีอ้างบันทึกการให้ถ้อยคำของนายสุพร กตแก้ว และนายแปลง
กำทองดี นั้น เห็นว่า ในส่วนของนายสุพรตามบันทึกถ้อยคำที่ผู้ฟ้องคดีอ้าง นายสุพรให้ถ้อยคำ
เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เห็นผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองที่พิพาทและเห็นนายคำจันทร์
เข้าครอบครองที่ดินฝั่งตรงข้ามกับที่พิพาท ส่วนกรณีการพิพาทในที่พิพาทเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖
ให้ถ้อยคำว่ามีผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการหมู่บ้านได้ตัดสินว่าที่พิพาท
เป็นของผู้ฟ้องคดี มิใช่ของนายคำจันทร์ ซึ่งต่างจากที่นายสุพรได้ให้ถ้อยคำต่อนายปริญญา
ใจสาหัส ปลัดอำเภอคำตากล้า เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ นายสุพรให้ถ้อยคำ
เห็นผู้ฟ้องคดีทำกินในบริเวณถนนสายคำตากล้า - ทำกอน ไปจนถึงตอแคน แต่ไม่ได้รุกล้ำเข้าไป
ในที่พิพาท เนื่องจากหมู่บ้านได้หวงห้ามไว้ไม่ให้เข้าไปทำกินเพราะเป็นที่สาธารณะ โดยผู้ใหญ่บ้าน
ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้น ได้แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าเป็นที่ดินสาธารณะ ส่วนกรณีการพิพาทในที่พิพาท
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการหมู่บ้านได้ตัดสินว่าเป็น
ที่ดินของใครนั้น นายสุพรให้ถ้อยคำว่าได้ให้เฉพาะส่วนที่ผู้ฟ้องคดีบุกเบิกไว้เท่านั้น ส่วนที่พิพาท
ได้หวงห้ามไว้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้บันทึกถ้อยคำของนายสุพรตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นพยาน
มีน้ำหนักน้อยลง สำหรับกรณีบันทึกถ้อยคำของนายแปลง นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีอ้างบันทึกถ้อยคำ
ของนายแปลงซึ่งเป็นผู้ที่ผู้ฟ้องคดีว่าจ้างให้เข้าไปทำคันดินแปลงนาข้าวของผู้ฟ้องคดี เมื่อปี
พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นพยานโดยให้ถ้อยคำเห็นว่า เห็นผู้ฟ้องคดีครอบครองที่พิพาทเรื่อยมา ซึ่งต่างจาก
พยานบุคคลของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามซึ่งเคยเป็นอดีตผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ให้ถ้อยคำ
สอดคล้องกันว่า ที่พิพาทมีเพียงนายคำจันทร์เข้าไปทำประโยชน์ ส่วนผู้ฟ้องคดีไม่เคยเข้าไปทำประโยชน์
เมื่อพิจารณาแล้ว บันทึกถ้อยคำพยานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่า
บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายผู้ฟ้องคดี ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีและบุตรครอบครองที่ดินที่พิพาทมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตลอด และที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้มีการออกเอกสารสิทธิ หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดินที่พิพาทจึงมิใช่ที่สาธารณประโยชน์ แต่เป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำรถแบ็คโฮบุกรุกเข้ามาในที่ดินที่พิพาทซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงต้องดำเนินการทำให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นพิพากษาตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีและบุตรครอบครองที่ดินพิพาทมาตลอด แม้ไม่มีการออกเอกสารสิทธิ ก็ถือว่ามีใช้ที่สาธารณะ เมื่อมีการใช้รถแบ็คโฮบุกรุกเข้าไปทำให้เสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงต้องร่วมกันชดเชยค่าเสียหาย นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า เป็นข้อกล่าวอ้างข้อเท็จจริง ขัดแย้งกัน เหตุผลและประเด็นแห่งคดีเช่นเดิมตามที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาไปแล้ว โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทำคำให้การ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการโดยชอบ และขอถือเอาคำให้การ พร้อมเอกสารทั้งหมดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมทั้งหลักการและเหตุผลในคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นคำแก้อุทธรณ์ต่อไป ขอให้ศาลปกครองสูงสุดยืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แก้อุทธรณ์ว่า คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นรับฟังข้อเท็จจริงว่า ที่ดินพิพาทมิใช่ของผู้ฟ้องคดี แต่เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ และที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง จึงมิใช่ที่สาธารณประโยชน์ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มอบหมายให้นายธัญเทพ พาลี ปลัดอำเภอ ไปตรวจสอบ ซึ่งนายธัญเทพ นายสังขพงศ์ นพแก้ว นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม นายฉิวพรรณ พวงเงิน กำนันตำบลหนองบัวสิม นายบุปผา ฤกษ์สมจิต ที่ดินอำเภอคำตากล้า นายประชา ทับบุญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม และชาวบ้านอีกหลายคน ได้ตรวจสอบร่วมกัน ได้ข้อเท็จจริงว่า ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินว่างเปล่าติดกับลำห้วยห้วยน้อยและติดกับที่สาธารณะของหมู่บ้านบึงบุรพา ไม่มีผู้ใดมีเอกสารสิทธิ และจากการตรวจสอบคณะกรรมการมีความเห็นว่านายคำจันทร์ กะนะฮาด

/เคยทำ...

เคยทำประโยชน์มาก่อนต่อมาได้มอบให้กับชาวบ้านบึงบูรพาไว้เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งหนังสือมอบที่ดินให้เป็นที่สาธารณะ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ระบุแนวเขตตั้งแต่ต้นแควนถึง ห้วยหวาย ทิศเหนือติดห้วยหวาย ทิศใต้ติดที่ดินใบจอง (น.ส. ๒) เล่มที่ ๓๒ (๖) หน้า ๑๑๘ สารบบ เล่มเลขที่ ๓๔ ทิศตะวันออกติดห้วยหวาย ทิศตะวันตกติดทางสาธารณประโยชน์ จึงฟังว่าที่ดิน พิพาทเป็นที่สาธารณะของหมู่บ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม รวมทั้งผู้ฟ้องคดีก็ไม่มี เอกสารสิทธิใดๆ ในที่ดิน ประกอบกับพระสีลา กิตติปาโล พระครูใบฎีกา อดีตผู้ใหญ่บ้านดอนตั่ว นายบุผา กวดวงษ์ชา อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ย นางพงษ์ไพฑูรย์ ทองนำ อดีตกำนันตำบลหนองบัวสิม และอดีตประธานสภาตำบลหนองบัวสิม และนายศสุนทร กรมแสนพิมพ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านบึงบูรพา ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าที่พิพาทอยู่ติดกับลำห้วยหวายน้อยมีสภาพเป็นป่าทึบ ป่าไผ่ ในฤดูฝนน้ำจะท่วมถึงทุกปี บางปีท่วมน้อย บางปีท่วมมาก ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มพื้นที่ ในอดีตชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยใช้เสียงวัวควาย หาเห็ด หาหน่อไม้ อีกทั้งนายคำจันทร์ กะนะฮาด ก็ยอมรับว่าที่พิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ ร่วมกันได้ จึงไม่กล้าแผ้วถางและปลูกต้นยูคาลิปตัส ทั้งผู้ฟ้องคดีก็ยังยอมรับว่าที่พิพาทแต่เดิม เป็นป่าไผ่ติดกับลำห้วย น้ำท่วมถึงทุกปี เมื่อไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดให้การไปทางอื่น จึงฟังว่าที่ดิน พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำรถแบ็คโฮเข้าไปในที่ดินดังกล่าวเพื่อปรับสภาพที่ดินที่เกิดจากการบุกรุก ให้อยู่ในสภาพเดิมตามโครงการปลูกป่าชุมชนตามมติของราษฎรในหมู่บ้าน จึงมิได้เป็นการบุกรุก และไม่เป็นการละเมิดผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงขอศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้น

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดไม่จัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี คู่กรณีไม่ได้ยื่นคำแถลง เป็นหนังสือ และไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้ศาลจัดให้มีการนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุป ข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือ ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ และพยานหลักฐานอื่นจากการ แสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่ดินว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดิน

/เนื้อที่...

เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ ตั้งอยู่บริเวณบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวลิม อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร ตลอดมาจนถึงปัจจุบันประมาณ ๓๔ ปี ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ได้นำรถแบ็คโฮบุกกรุกที่ดินของผู้ฟ้องคดีแปลงดังกล่าว ทั้งแปลง ผู้ฟ้องคดีได้ออกไปห้ามและมีการคัดค้านในวันบุกกรุก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่สาธารณประโยชน์ ผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินดังกล่าวมาโดยตลอด ไม่ทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าเป็นที่สาธารณประโยชน์ได้อย่างไร ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง และขอความเป็นธรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มอบหมายให้นายรัฐเทพ ผาสี ปลัดอำเภอคำตาก้าผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวลิม ไปตรวจสอบ พร้อมรายงานให้ทราบภายใน ๕ วัน ต่อมานายรัฐเทพได้มีบันทึก ที่ สน ๑๒๑๗/- ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ รายงานเรื่องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า นายรัฐเทพพร้อมด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม กำหนดตำบลหนองบัวลิม ที่ดินอำเภอคำตาก้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และชาวบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ อีกหลายคน ได้ร่วมกัน ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ว่างเปล่าและติดลำห้วยห้วยน้อย ประกอบกับติดที่สาธารณะบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวลิม และไม่มีเอกสารสิทธิ แสดงว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของบุคคลใด จากการตรวจสอบคณะกรรมการทุกคนลงความเห็นว่า ที่ดินดังกล่าวนายคำจันทร์ กะนะฮาด เป็นผู้เคยทำประโยชน์มาก่อน และได้มอบให้กับชาวบ้าน บึงบูรพาไว้เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยมีหนังสือมอบที่ดินให้เป็นที่สาธารณะ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ฉะนั้นที่ดินแปลงดังกล่าวจึงเป็นที่สาธารณะของบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ และผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินจึงไม่ใช่เจ้าของที่ดินแปลงดังกล่าว ประกอบกับ บันทึกถ้อยคำพยานบุคคลซึ่งเป็นราษฎรตำบลหนองบัวลิม คือ นายคำจันทร์ กะนะฮาด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และนายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ได้ให้ถ้อยคำต่อนายรัฐเทพ ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยให้ถ้อยคำ สอดคล้องกันว่า ที่พิพาทเดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีนายคำจันทร์ และนายจุม กิพาชัย สามีผู้ฟ้องคดี เข้าไปบุกเบิกเพื่อทำประโยชน์ ซึ่งในส่วนของพิพาทนั้น เนื่องจากกรมชลประทาน ได้ทำโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ จึงไม่สามารถออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินได้ ต่อมา นายคำจันทร์ได้มอบที่พิพาทให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีคำสั่งให้ยุติเรื่อง และให้ทำหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีทราบ จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ สน ๑๒๑๗/๓๓๒๗ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ทราบ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมี คำพิพากษาหรือคำสั่ง เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ได้สั่งให้เข้าไป รื้อทำลายในที่ดิน ๑๐ ไร่ ของผู้ฟ้องคดีและให้ทำให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม รวมทั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายจากการไถทำลายคันดินรั้วลวดหนาม แปลงนาข้าว เป็นเงินจำนวน

/๗๐,๐๐๐ บาท...

๗๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันผิดนัดจนกว่าจะชำระเสร็จ ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีนี้

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการนำรถแบ็คโฮเข้าไปไถทำลายคันดิน รั้วลวดหนาม และแปลงนาที่พิพาท เป็นการกระทำ ละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องทำให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้น ทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ค่าสินไหม ทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรง แห่งละเมิด มาตรา ๑๓๐๔ บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของ แผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๑) ที่ดินรกร้าง ว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน (๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ (๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงพยาบาล สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ใหญ่บ้านเพี้ย หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองบัวลิม อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่อง บุกรุกที่สาธารณะห้วยหวาย ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ความโดยสรุปว่า ที่ดินห่างจากหมู่บ้านไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๑ กิโลเมตร ชื่อลำห้วยหวาย เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ เป็นป่าทึบ ชาวบ้านเพี้ย บ้านโพนก่อ บ้านดอนตัว บ้านบึงบูรพา ได้หวงแหว่งไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นของส่วนรวม ต่อมา ได้มี ผู้มาแจ้งว่า มีผู้บุกรุกเข้าแผ้วถางป่า จึงได้ร่วมกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านไปตรวจสอบพบการบุกรุกจริง จึงได้มีการประชุมผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสี่หมู่บ้าน โดยเรียกผู้บุกรุกมาประชุมด้วย ที่ประชุมมีมติห้ามนายประสาท กิฬายัย (บุตรชายผู้ฟ้องคดี) บุกรุกจากคันดินของนายประสาท ลงไปถึงเขตสาธารณะกุดพิพา แต่นายประสาทไม่ยอมโดยอ้างว่ามีโฉนดที่ดิน ภาพถ่ายทางอากาศ จึงขอให้อำเภอตรวจสอบที่ดินแปลงนี้ด้วย ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งอำเภอคำตาก้า ที่ ๓๙๘/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

/กรณี...

กรณีพิพาทเรื่องที่ดิน คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ดำเนินการโดยทำการไต่ถามถ้อย และตรวจสอบสถานที่เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๑ และรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๑ ความโดยสรุปว่า ไม่ปรากฏมีชื่อที่สาธารณชนช่วยหาในทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ ที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่ที่ใดที่สาธารณชนกุดทิดา ยาวตามทางเข้าเขื่อนกุดทิดา มาทางทิศใต้และตาม ลำห้วยห้วยทั้งสองฝั่ง สภาพที่ดินเป็นป่าละเมาะบางส่วน และป่าไผ่บางส่วน บริเวณที่เป็นป่าไผ่ เป็นที่ลุ่ม และริมห้วยห้วยทั้งบริเวณได้มีการแผ้วถางไปแล้วเป็นบางส่วนเนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งอำเภอคำตากล้า ที่ ๔๑๐/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๑ เรื่อง ห้ามเข้าไปยึดถือครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่าที่สาธารณประโยชน์ อันสงวนไว้เพื่อประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ความโดยสรุปว่า คณะกรรมการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงตรวจพื้นที่แล้วปรากฏว่า นายประสาธ กิฬาศัย ได้ทำการบุกรุกแผ้วถางที่บริเวณ ห้วยห้วยจริง จึงให้นำเรื่องเข้าพิจารณาในสภาตำบลหนองบัวสิม เพื่อพิจารณากำหนดเขต ที่สาธารณะให้เป็นการแน่นอนต่อไป จึงสั่งห้ามนายประสาธ กิฬาศัย รวมทั้งบริวาร หรือบุคคลใด ๆ เข้าไปยึดถือครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่าในบริเวณดังกล่าว จนกว่าจะทราบ ผลการประชุมของสภาตำบลหนองบัวสิมและอำเภอคำตากล้าจะได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จากนั้น สภาตำบลหนองบัวสิมได้มีหนังสือ ที่ ๑/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๒ เรื่อง ขอส่งเรื่องประชุม เกี่ยวกับการบุกรุกที่สาธารณะ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ความโดยสรุปว่า สภาตำบลหนองบัวสิม ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๒ เริ่มแรกสภาตำบลหนองบัวสิมขอยึดเอาที่ดินจากห้วย ประมาณ ๑๐ เมตร นอกจากนั้นมอบให้นายประสาธ กิฬาศัย กับนายคำจันท์ กะนะสาด ทำการมอบแก่กันแต่ทั้งสองไม่สามารถตกลงกันได้ สภาตำบลหนองบัวสิมจึงมีมติยึดเอาสถานที่ ที่ถูกบุกรุกทั้งหมดไว้เป็นที่สาธารณะของชาวบ้านและรัฐบาลทั้งหมด ต่อมา สภาตำบลหนองบัวสิม ได้มีหนังสือ ที่ ๑๒/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๒ เรื่อง การบุกรุกที่สาธารณะ ถึงนายประสาธ ผู้ทำการบุกรุกที่สาธารณะ ความโดยสรุปว่า ได้รับหนังสือจากอำเภอคำตากล้าให้ดำเนินการกับ นายประสาธเนื่องจากมีผู้แจ้งว่ายังทำการบุกรุกที่สาธารณะ คณะกรรมการสภาตำบลหนองบัวสิม ได้ตรวจสอบสถานที่แล้วปรากฏว่าทำการบุกรุกจริง จึงแจ้งให้เลิกดำเนินการบุกรุก หากฝ่าฝืนจะดำเนินการ ตามกฎหมายต่อไป ต่อมา นายประสาธและนายคำจันท์ ได้ให้อ้อยคำตามบันทึกอ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๒ ความโดยสรุปว่า ทั้งสองตกลงให้แบ่งคนละครึ่งโดยวัดจากเขต ที่สาธารณะกุดทิดา (หลักเขต) ถึงต้นตะเคียน (ต้นแคน) เสร็จแล้วปักหลักเขตไว้ตรงไปห้วยห้วย วันที่ทำการรังวัดแบ่ง จะนำก้านัน ผู้ใหญ่บ้านเพี้ยและคณะกรรมการหมู่บ้านไปทำการรังวัดแบ่ง ต่อไป ส่วนข่าวที่นายประสาธหว่านในบริเวณดังกล่าวตกลงให้นายประสาธเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ก่อน เสร็จแล้วมอบที่ดินดังกล่าวให้ต่อไป หลังจากนั้น นายคำจันท์ได้ทำหนังสือมอบที่ดินให้เป็น ที่สาธารณะ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ มอบที่ดินที่ตนครอบครองให้กับชาวบ้านบึงบูรพาไว้ เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยระบุแนวเขตตั้งแต่ต้นแคนถึงห้วยห้วย ทิศเหนือติดห้วยห้วย

/ทิศใต้...

ทิศใต้ติดที่ดินใบจอง (น.ส.๒) เล่มที่ ๓๒ (๖) หน้า ๑๑๘ สารบบเล่มเลขที่ ๓๔ ทิศตะวันออกติดห้วยหวาย ทิศตะวันตกติดทางสาธารณประโยชน์

ต่อมา ได้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน มีมติเห็นชอบให้ใช้โฉนดแบ็คโฮปรับพื้นที่ตอนล่างให้เป็นพื้นที่แปลงเกษตร ตอนบนให้ทำเป็นป่าชุมชน ให้ชาวบ้านช่วยกันรื้อรั้วและปักป้ายเขตผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่ดินว่า เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกได้นำรถแบ็คโฮบุกเบิกที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทั้งแปลง ผู้ฟ้องคดีได้ไปห้ามและคัดค้านในวันบุกเบิก แต่ได้รับแจ้งว่าเป็นที่สาธารณะ จึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมอบหมายให้นายธัญเทพ พาลี ปลัดอำเภอคำตากล้า ผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวสิมตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยนายธัญเทพได้มีบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ รายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า นายธัญเทพได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในที่ดินแปลงที่พิพาทร่วมกับนายสังขพงศ์ นพแก้ว นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม นายผิวพรรณ พวงเงิน กำนันตำบลหนองบัวสิม นายบุปผา ฤกษ์สมจิต ที่ดินอำเภอคำตากล้า นายประชา ทับบุญ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และชาวบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม อีกหลายคน ได้ข้อเท็จจริงว่าที่พิพาทเป็นที่ว่างเปล่าและติดลำห้วยหวายน้อย ประกอบกับติดที่สาธารณะบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม และไม่มีใครมีเอกสารสิทธิว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของบุคคลใดจากการตรวจสอบทุกคนลงความเห็น ว่า ที่พิพาทนายคำจันทร์ กะนะฮาด เป็นผู้เคยทำประโยชน์มาก่อน และได้มอบให้กับชาวบ้านบึงบูรพาไว้เพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ตามหนังสือมอบที่ดินให้เป็นที่สาธารณะลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามได้เสนอพยานหลักฐานเกี่ยวกับการให้ถ้อยคำของพระสีลา กิตติปาโล พระครูใบฎีกา อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนดี้วตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ นายบุผา กวดวงศ์ษา อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านเพี้ยตามบันทึก (ป.ค. ๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ นายพงษ์ไพบ ทองนำ อดีตกำนันตำบลหนองบัวสิม และอดีตประธานสภาตำบลหนองบัวสิม ตามบันทึก (ป.ค. ๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ และนายยศสุนทร กรมแสนพิมพ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบึงบูรพา ตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ที่พิพาทอยู่ติดกับลำห้วยหวายน้อย มีสภาพเป็นป่าทึบ ป่าไผ่ ในฤดูฝนน้ำจะท่วมถึงทุกปี บางปีท่วมน้อย บางปีท่วมมาก ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มทั้งพื้นที่ ในอดีตชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้เลี้ยงวัวควายหาเห็ด หาหน่อไม้ และนายคำจันทร์ให้ถ้อยคำยอมรับในบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่า ที่พิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนสามารถเข้าใช้ทำประโยชน์ร่วมกันได้ โดยตนเข้าไปทำประโยชน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕

จากพยานหลักฐานของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีพิพาทที่ดิน ซึ่งได้มีการตรวจสอบเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๑ ประกอบด้วยคณะกรรมการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/แต่งตั้ง...

แต่งตั้ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลหนองบัวสิม และเจ้าของที่ดินข้างเคียง ปรากฏว่าที่ดินแปลงพิพาท ตั้งอยู่ที่ทิศใต้ที่สาธารณะกุดทิวา ยาวตามทางเข้าเขื่อนกุดทิวา มาทางทิศใต้และตามลำห้วยห้วย ทั้งสองฝั่ง สภาพที่ดินเป็นป่าละเมาะบางส่วน และป่าไผ่บางส่วน บริเวณที่เป็นป่าไผ่เป็นที่ลุ่ม และริมห้วยห้วยทั้งบริเวณได้มีการแผ้วถางไปแล้วเป็นบางส่วนเนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ การตรวจสอบข้อเท็จจริงของนายธัญเทพ พาลี ปลัดอำเภอคำตากล้า ผู้รับผิดชอบประจำตำบลหนองบัวสิม ตามบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งได้ตรวจสอบที่ดินพิพาทร่วมกับนายกองการบริหารส่วนตำบลบัวสิม กำนันตำบลบัวสิม ที่ดินอำเภอบางคล้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม และชาวบ้านบึงบูรพาหมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม อีกหลายคน ได้ข้อเท็จจริงว่าที่พิพาทเป็นที่ดินว่างเปล่า ติดลำห้วยห้วยน้อย และติดที่สาธารณะบ้านบึงบูรพา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหนองบัวสิม โดยที่พิพาทนายคำจันทร์ กะนะฮาด เป็นผู้เคยทำประโยชน์มาก่อน และได้มอบที่ดินให้กับชาวบ้านบึงบูรพาไว้เพื่อทำประโยชน์ ตามหนังสือมอบที่ดินให้เป็นที่สาธารณะ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ซึ่งนายคำจันทร์ได้ให้ถ้อยคำตามบันทึก (ป.ค.๑๔) ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ว่า ที่พิพาทเป็นที่สาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนสามารถเข้าไปทำประโยชน์ร่วมกันได้ โดยตนเข้าไปครอบครองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และพยานบุคคลที่ถูกฟ้องคดีทั้งสาม เสนอต่อศาล โดยเป็นผู้สูงอายุ ทั้งที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน เคยเป็นกำนันตำบลหนองบัวสิม และเคยเป็นประธานสภาตำบลหนองบัวสิมต่างให้ถ้อยคำเป็นอย่างเดียวกันว่า ที่พิพาทอยู่ติดกับลำห้วยห้วยน้อย มีสภาพเป็นป่าทึบ ป่าไผ่ ในฤดูฝนน้ำจะท่วมถึงทุกปี บางปีท่วมน้อย บางปีท่วมมาก ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มทั้งพื้นที่ ในอดีตชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย หาเห็ด หาหน่อไม้ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าบริเวณที่ดินที่พิพาทเดิมมีสภาพเป็นป่าทึบ ป่าไผ่ ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้เลี้ยงควาย หาเห็ด หาหน่อไม้ โดยมีได้ตกเป็นสิทธิของบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเฉพาะ มาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และต่อเนื่องจากนั้นเรื่อยมา ย่อมถือได้ว่า ที่ดินที่พิพาทมีสภาพเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างช้าที่สุดไม่เกินปี พ.ศ. ๒๔๙๕ แล้ว แม้ผู้ฟ้องคดีจะอุทธรณ์ว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ก็เป็นเวลาหลังจากที่ดินพิพาทได้ตกเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างการครอบครองและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่พิพาท และจะยกเป็นอายุความขึ้นต่อสู้กับแผ่นดินไม่ได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ และมาตรา ๑๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินที่พิพาทมาโดยตลอดโดยที่ดินดังกล่าว ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิ หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ดินที่พิพาทจึงมิใช่ที่สาธารณประโยชน์ แต่เป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วว่า ที่ดินที่พิพาทเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว สถานะความเป็นสาธารณสมบัติ

/ของแผ่นดิน...

ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันย่อมเกิดขึ้นนับแต่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน โดยไม่จำเป็นต้องมีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าที่ดินพิพาทจะมีสภาพเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการนำรถแบ็คโฮเข้าไปทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีที่ทำไว้ในบริเวณที่ดินพิพาท ต้องมีกฎหมายให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าไปทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีได้ โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๕ กำหนดว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง ที่ดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพธรรมชาติ โดยการใช้ร่วมกันของประชาชน โดยทางนิติกรรม หรือโดยผลของกฎหมาย เช่น ที่ชายตลิ่ง ที่ป่าช้า ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบล หรือหมู่บ้าน ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินตามข้อ ๕ ให้เป็นอำนาจของนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวัน นับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาทหรือคดีนั้น เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษทันที วรรคสาม กำหนดว่า หากมิได้มีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการหรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก็ได้ วรรคห้า กำหนดว่า ความในวรรคสอง ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่จะดำเนินการฝ่ายเดียว กรณีจึงเห็นได้ว่า กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจเข้าไปทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีที่ทำไว้ในบริเวณที่ดินพิพาท ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการนำรถแบ็คโฮเข้าไปไถทำลายคันดิน รื้อลวดหนาม และแปลงนาที่พิพาท ตามที่ได้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน มีมติเห็นชอบให้ใช้รถแบ็คโฮปรับพื้นที่แปลงพิพาทตอนล่างให้เป็นพื้นที่แปลงเกษตร ตอนบนให้ทำเป็นป่าชุมชน โดยให้ชาวบ้านช่วยกันรื้อรั้วและปักป้ายเขต ให้เป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย และเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี อันเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อเป็นความเสียหายจากการกระทำละเมิดที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

/อยู่ในสังกัด...

อยู่ในสังกัด ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดแห่งละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพียงใด เห็นว่า ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการกระทำละเมิดให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจะต้องเป็นความเสียหายที่เป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีคำขอท้ายฟ้องข้อที่ ๒ ขอให้ศาลปกครองพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และมีคำขอท้ายคำฟ้องข้อที่ ๓ ให้ศาลปกครองพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชดใช้ค่าเสียหายจากการไถทำลายคันดิน รั้วลวดหนาม และแปลงนา เป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ระหว่างพินัด จนกว่าจะชำระเสร็จ และผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคำขอดังกล่าว เห็นว่าการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม ย่อมเกิดผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม จึงสมควรกำหนดให้ชดใช้เป็นค่าเสียหายแทน โดยผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชดใช้เงิน จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท แต่คำขอของผู้ฟ้องคดีไม่ได้แสดงให้เห็นปรากฏว่าแต่ละรายการมีความเสียหายอย่างไร เป็นจำนวนเท่าใด อย่างไรก็ตามเมื่อศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาภาพถ่ายที่ผู้ฟ้องคดียื่นต่อศาล ปรากฏภาพในภาพถ่ายว่า เสารั้วคอนกรีตหักเสียหาย และผู้ฟ้องคดียื่นชี้มือไปแปลงนา จำนวน ๒ แห่ง โดยบริเวณที่ยื่นปรากฏภาพพืชขึ้นอยู่ พืชจึงเสียหายบางส่วน ดังนั้น การที่เสารั้วคอนกรีตหักเสียหาย และพืชเสียหายบางส่วน จึงเป็นผลโดยตรงจากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อพิจารณาพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดแล้ว จึงสมควรกำหนดค่าเสียหายกรณีเสารั้วคอนกรีตหักเสียหาย จำนวน ๕,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายเกี่ยวกับพืชเสียหาย จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นค่าเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องรับผิดชอบใช้ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท

สำหรับดอกเบี้ยพินัด เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๖ บัญญัติว่า ในกรณีนี้อันเกิดแต่มูลละเมิด ลูกหนี้ได้ชื่อว่าพินัดมาแต่เวลาที่ทำละเมิด มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า หนี้เงินนั้น ท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างพินัดร้อยละเจ็ดถึงต่อปี... เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการนำรถแบ็คโฮเข้าไปทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีในที่ดินพิพาท วันดังกล่าวจึงเป็นวันทำละเมิด ศาลจึงกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ แต่โดยที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔ มาตรา ๓ บัญญัติว่า ให้ยกเลิก

/ความใน...

ความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยแก่กันและมีได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยนิติกรรม หรือโดยบทกฎหมายอันขัดแย้ง ให้ใช้อัตราร้อยละสามต่อปี วรรคสอง อัตราตามวรรคหนึ่ง อาจปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศได้โดยตรา เป็นพระราชกฤษฎีกา โดยปกติให้กระทรวงการคลังพิจารณาทบทุกสามปีให้ใกล้เคียงกับ อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์”

มาตรา ๔ บัญญัติว่า ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๒๔ หนี้เงินนั้นให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผินัด ในอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๗ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี...”

มาตรา ๖ บัญญัติว่า บทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด นี้ ให้ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

และมาตรา ๗ บัญญัติว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยผินัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่ พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยผินัดในระหว่างช่วงเวลา ก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ โดยผลบังคับของพระราชกำหนดดังกล่าว ดอกเบี้ยผินัด ในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดดังกล่าวใช้บังคับยังคงคิดในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินค่าเสียหาย ส่วนดอกเบี้ยผินัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่พระราชกำหนดดังกล่าวใช้บังคับเป็นต้นไปต้องคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ ๒ ต่อปี ของต้นเงินค่าเสียหาย ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยผินัดนับแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยผินัด ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ ในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ ๒ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

ส่วนอนุธรรมของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ได้สั่งให้เข้าไปทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีในที่ดินพิพาท และให้หยุดดำเนินการต่างๆ ในที่ดินแปลงพิพาทตามคำขอท้ายฟ้องข้อที่ ๑ นั้น เห็นว่า คดีนี้เป็น คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการทำลายทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีในที่ดินพิพาท โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและ กระทบการตามคำขอท้ายฟ้อง อันเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ

/จัดตั้ง...

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ วัตถุประสงค์นี้จึงมิใช่คำสั่งทางปกครองที่ผู้ฟ้องคดีจะขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้นได้แต่อย่างใด วัตถุประสงค์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ ฟังไม่ขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชำระเงินค่าสินไหมทดแทน เป็นเงินจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ ๒ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระให้ผู้ฟ้องคดีจนเสร็จสิ้น ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในศาลปกครองชั้นต้นและในชั้นอุทธรณ์ตามส่วนแห่งการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี

นายเสน่ห์ บุญมานพ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายอนุวัฒน์ ธาราแสง

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่ง ประธานแผนกคดีละเมิดและความรับผิดอย่างอื่น
ในศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายรัฐกิจ มานะทัต

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายธีรรัฐ อร่ามทวีทอง

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายอนนท์ อติเรกสมบัติ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายตรีภพ กীরติตุลาการกุล

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด

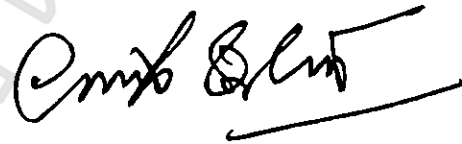
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น

ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๘๙/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ ๑. ๑๑๕ /๒๕๖๗ ได้ทำคำพิพากษาโดยนายรัฐกิจ มานะทัต ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด และนายเสน่ห์ บุญทมานพ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจากนายรัฐกิจ มานะทัต พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และนายเสน่ห์ บุญทมานพ พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับ มาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายวรพจน์ วิสрутพิชญ์)
ประธานศาลปกครองสูงสุด